

# VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

28 FEBRUARI 1996

## VOORSTEL VAN DECREET

— van de heren Jef Sleetckx, Robert Voorhamme en Carlos Lisabeth —

**houdende erkenning en subsidiëring van de sociale werkplaatsen**

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Vlaanderen wordt geconfronteerd met een te hoge werkloosheid. Het aantal werklozen groeit gestadig aan. De prognoses voor de nabije toekomst zijn weinig rooskleurig : er wordt geen omvangrijke economische heropleving verwacht en er zal veeleer sprake zijn van een verdere toename van de werkloosheid dan van een fundamentele vermindering. De arbeidsmarktanalyses wijzen tevens op het hardnekkig bestaan van zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve breuk. Er zijn niet alleen te weinig arbeidsplaatsen maar ook de aard en de kwaliteit van de arbeidsplaatsen corresponderen niet langer met de kwalificaties en mogelijkheden van een grote groep werklozen.

De wetenschappelijke rapporten die opgesteld werden ter begeleiding van de Weer-Werkactie, geven een inzicht in de arbeidsmarktpositie van de onderliggende groepen. Een lage scholing, een lange werkloosheidsduur en het feit dat men vrouw is, of behoort tot een etnische minderheid, of een handicap heeft, verhogen in sterke mate het risico om langdurig aan de kant te worden gezet. Ook bij de Weer-Werkactie zelf stoot men meer en meer op een groep werklozen die zich definitief aan de rand van de arbeidsmarkt of zelfs van de samenleving bevinden.

De overheid heeft de plicht om ook ten aanzien van die werklozen bij te dragen tot de maximale verwezenlijking van het recht op arbeid waarvan sprake in artikel 23 van de Grondwet en in het decreet van 31 maart 1993 houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende. Met dat oogmerk zijn nieuwe en adequate beleidsmaatregelen vereist

zoals de sociale werkplaatsen. Die werkplaatsen, de Weer-Werkactie en de inspanningen inzake sociale economie zijn complementair.

De Weer-Werkactie kan gekarakteriseerd worden als een op maat gesneden toeleidingsactie vertrekkende vanuit de kenmerken van de doelgroep. Een recent HIVA-rapport wijst erop dat de Weer-Werkactie, bij gebrek aan voldoende doorstromingsmogelijkheden voor de moeilijker bemiddelbare werklozen, vooral kansrijkere werklozen aantrekt. Behalve in bemiddeling en opleiding kan er in deze actie in een tijdelijke werkgelegenheid of werkervaring worden voorzien. De bedoeling blijft echter de doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt.

De sociale economie beoogt de economische exploitatie van activiteiten die momenteel door de vrije markt niet ontwikkeld worden. De werklozen die in dergelijke bedrijfjes werken, krijgen een lange-termijnperspectief aangeboden aangezien die bedrijfjes na verloop van tijd self-supporting moeten worden en overgaan naar het reguliere economische gebeuren. Die sociale-economiebedrijfjes moeten met andere woorden na verloop van tijd gewone ondernemingen worden, met dien verstande dat ze arbeidsplaatsen bieden voor een specifieke doelgroep en dat het winststreven niet primeert op die werkgelegenheidsdoelstelling.

De sociale werkplaatsen kunnen gesitueerd worden tussen deze twee benaderingen. Het betreft de organisatie van werkplaatsen op maat van die categorie van werklozen van wie het intrinsieke rendement zo laag ligt dat ze logischerwijze niet meer terecht zullen kunnen op de reguliere arbeidsmarkt. De doorstromingsdoelstelling is hier de facto te hoog gemikt. Het is wel de bedoeling om hen zo dicht mogelijk bij de reguliere arbeidsmarkt te brengen. Dat betekent dat de sociale werkplaatsen moeten streven naar een optimaal rendement zonder dat, door de aard van de doelgroep, de situatie van economische levensvatbaarheid bereikt kan worden. Een permanente overheidsondersteuning is dan ook vereist.

### **Commentaar bij de artikelen**

#### **Artikel 1**

Dit artikel behoeft geen commentaar.

#### **Artikel 2**

Hierin worden omwille van de begrijpelijkheid en transparantie van het decreet de meest voorkomende begrippen gedefinieerd, te weten de begrippen "sociale werkplaats", "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)", "permanente werkgroep risicogroepen" en "erkenningcommissie".

#### **Artikel 3**

Dit artikel bepaalt wie een sociale werkplaats kan organiseren. Het betreft hier enerzijds gedecentraliseerde overheden en anderzijds verenigingen zonder winstoogmerk.

#### Artikel 4

In dit artikel wordt de doelgroep van de sociale werkplaatsen gedefinieerd.

De eerste paragraaf omschrijft het personele toepassingsgebied waarbij verwezen wordt naar enerzijds de (bijna) onmogelijkheid om in het reguliere arbeidsproces te worden ingeschakeld en anderzijds de persoonsgebonden factoren die de inschakeling bemoeilijken.

Krachtens het bepaalde in de volgende paragraaf kan de Vlaamse regering nadere criteria vaststellen om de doelgroep te omschrijven.

Paragraaf drie voegt een kwalitatief en extern toetsingselement aan de doelgroepomschrijving toe. Het moet personen betreffen die in functie van hun herinschakelingstraject passen in een sociale werkplaats. De waarde en de bewaking van dit traject vloeien voort uit een beoordeling door de VDAB.

#### Artikel 5

Dit artikel regelt het toeleidingsproces naar de sociale werkplaatsen.

Vooreerst wordt de toeleiding als een exclusieve opdracht toevertrouwd aan de VDAB, de centrale actor op de arbeidsmarkt, alsook aan de organisaties die door het Beheerscomité van de VDAB erkend worden als bureau voor kosteloze arbeidsbemiddeling. De toeleiding naar de sociale werkplaats is immers de jure een plaatsing zodat het regelgevend kader ter zake dient te worden gerespecteerd.

In paragraaf twee wordt een hiërarchisch trajectmodel onderkend. Eerst moeten de toeleiders steeds de mogelijkheden van het reguliere arbeidscircuit aftasten. Pas daarna kan gedacht worden aan een toeleiding naar een sociale werkplaats.

Paragraaf drie legt de band naar de gestructureerde werking van de permanente werkgroepen risicogroepen en kadert het principe van de evenredige vertegenwoordiging in het toeleidingsproces. Tevens wordt voorzien in een jaarlijkse rapportering over het subregionale doelgroepenplan.

Ten slotte wordt gesteld dat bij de toeleiding ook rekening moet worden gehouden met de functievereisten van de arbeidsposten in de sociale werkplaatsen. Die vereisten kunnen evenwel nooit afbreuk doen aan de omschrijving van de doelgroep.

#### Artikel 6

Dit artikel regelt de voortgangsrapportage over de persoon tewerkgesteld in een sociale werkplaats.

De eerste paragraaf legt aan de sociale werkplaats de verplichting op voor de betrokken persoon een individueel begeleidingsplan op te maken. Dat plan moet de ontwikkelingen van de werknemer in kaart brengen, zoals verder verduidelijkt in de tweede paragraaf. Inzonderheid zal dit plan de toeleiders ook in staat moeten stellen, zo stelt paragraaf drie, de persoon te beoordelen met het oog op interne of externe doorstromingsmogelijkheden.

#### Artikel 7

De Vlaamse regering stelt voor deze werkvorm een programmeringsnorm vast. Die norm is geen statisch gegeven

maar hangt samen met de werkloosheidsevolutie en de concrete integratiemogelijkheden van de doelgroep.

#### Artikel 8

Er wordt een erkenningsregeling voor sociale werkplaatsen ingevoerd. Die regeling neemt de principes en procedures over die ook gelden in andere erkenningsregelingen zoals die met betrekking tot uitzendbureaus, outplacement-, wervings- en selectiebureaus en particuliere bemiddelingsbureaus.

#### Artikel 9

De tekst voorziet in een intrekings- en schorsingsmogelijkheid, evenzeer geïnspireerd door andere erkenningsregelingen.

#### Artikel 10

Binnen de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen wordt een specifieke erkenningscommissie opgericht. De Raad heeft reeds enige ervaring met dergelijke commissies die ingesteld zijn ter uitvoering van het decreet van 6 maart 1991 houdende regeling tot erkenning van de uitzendbureaus in het Vlaamse Gewest, van het decreet van 3 maart 1993 houdende regeling tot erkenning van de outplacement-, wervings- en selectiebureaus in het Vlaamse Gewest en van het decreet van 19 april 1995 tot regeling van de arbeidsbemiddeling tegen betaling in het Vlaamse Gewest.

De taak, samenstelling en werking van deze commissie komen overeen met die van de commissies die voortvloeien uit de voormelde decretale regelgevingen.

#### Artikel 11

Hierin wordt de subsidiëringsregeling vastgesteld. Die regeling voorziet volgens de eerste paragraaf in drie componenten : een subsidiëring per werknemer, een investeringssubsidie voor onroerende goederen en een investeringssubsidie voor roerende goederen. Krachtens paragraaf twee stelt de Vlaamse regering ter zake de nadere regelen vast.

#### Artikel 12

Dit artikel wijst de bevoegde toezichthoudende ambtenaren aan.

#### Artikel 13

Dit artikel beschrijft de mogelijkheden van optreden van de toezichthoudende ambtenaren.

#### Artikel 14

Dit artikel betreft het politionele optreden van de betrokken ambtenaren.

Artikel 15

Dit artikel vermeldt de datum van inwerkingtreding van het decreet.

Jef SLEECKX

Robert VOORHAMME

Carlos LISABETH

---

## VOORSTEL VAN DECREET

### HOOFDSTUK I

#### Inleidende bepalingen

##### Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

##### Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° sociale werkplaats : een organisatie die zich tot doel stelt aangepaste werkgelegenheid te verschaffen aan de personen, bedoeld in artikel 4 van dit decreet ;

2° Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding : de instelling opgericht bij het decreet van 20 maart 1984 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling, aangevuld bij het decreet van 20 maart 1984 houdende uitbreiding van de bevoegdheden van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling ;

3° Permanente Werkgroep Risicogroepen : de werkgroep, bedoeld in artikel 21bis van het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, zoals gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse regering van 4 mei 1994 ;

4° erkenningscommissie : de commissie ingesteld bij artikel 10 van dit decreet.

### HOOFDSTUK II

#### Algemene beginselen

##### Artikel 3

Provincies, gemeenten of verenigingen van gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn evenals rechtsverenigingen of feitelijke verenigingen van personen zonder winstoogmerk kunnen een sociale werkplaats organiseren.

##### Artikel 4

§ 1. In een sociale werkplaats kunnen worden opgenomen de personen die ten gevolge van in de persoon gelegen factoren geen arbeidsplaats in het reguliere circuit kunnen verwerven, maar wel tot het verrichten van arbeid op maat in een aangepaste werkomgeving in staat zijn.

In de persoon gelegen factoren kunnen betrekking hebben op lichamelijke, geestelijke, psychische en sociale beperkingen en moeilijkheden.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de nadere criteria met betrekking tot de omschrijving van de doelgroep zoals bepaald in § 1.

§ 3. De tewerkstelling in een sociale werkplaats dient deel uit te maken van een individueel inschakelingstraject voor de personen, bedoeld in § 1.

Dit inschakelingstraject wordt georganiseerd of erkend door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

#### Artikel 5

§ 1. De toeleiding naar een sociale werkplaats kan alleen gebeuren via de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding of de organisaties, bedoeld in artikel 24 van het decreet van 20 maart 1984 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling, hierna de toeleiders genoemd.

§ 2. De toeleiding van personen, bedoeld in artikel 4, § 1, kan alleen dan plaatsvinden wanneer de toeleiders alle beschikbare inschakelings-, begeleidings- en werkgelegenheidsbevorderende maatregelen gericht op de werkgelegenheid in het reguliere arbeidscircuit hebben nagegaan.

§ 3. De Permanente Werkgroep Risicogroepen stelt een doelgroepenplan op waarin het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging binnen de toeleiding wordt nagestreefd. De Permanente Werkgroep Risicogroepen evalueert jaarlijks de toepassing van dat plan en brengt hierover verslag uit aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

§ 4. De toeleiders houden rekening met de door de sociale werkplaats opgegeven functievereisten, voorzover die beantwoorden aan de kenmerken van de doelgroep zoals omschreven in artikel 4, § 1.

#### Artikel 6

§ 1. De sociale werkplaats maakt voor elke toegeleide persoon in de zin van artikel 4, § 1, in overleg met de toeleiders een individueel begeleidingsplan op.

De sociale werkplaats is verantwoordelijk voor de uitvoering van het individuele begeleidingsplan.

§ 2. De sociale werkplaats en de toeleiders evalueren jaarlijks, in onderling overleg, de ontwikkelingen van de toegeleide personen aan de hand van de opgemaakte individuele begeleidingsplannen.

§ 3. De toeleiders nemen, in overleg met de sociale werkplaats initiatieven met betrekking tot de externe of interne doorstroming van de toegeleide personen op basis van hun individuele begeleidingsplan.

#### Artikel 7

De Vlaamse regering stelt een programmeringsnorm voor de sociale werkplaatsen vast afhankelijk van de evolutie van de werkloosheid en de inschakelingsmogelijkheden in het reguliere arbeidscircuit van de in artikel 4, § 1, bedoelde personen.

### HOOFDSTUK III

#### Erkenning

#### Artikel 8

§ 1. De organisaties, bedoeld in artikel 3, moeten over een erkenning als sociale werkplaats beschikken.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag van de erkenning en de hernieuwing ervan.

§ 3. De erkenning wordt verleend door de Vlaamse regering na advies van de erkenningscommissie. Wanneer het advies niet binnen een door de Vlaamse regering vast te stellen termijn wordt verleend, kan de Vlaamse regering een beslissing nemen. Die beslissing dient met redenen te worden omkleed.

Wanneer de Vlaamse regering afwijkt van het advies, dient zij haar beslissing met redenen te omkleeden.

§ 4. De erkenning wordt verleend voor een periode van vier jaar en is hernieuwbaar na advies van de erkenningscommissie. Aan een sociale werkplaats die reeds vier jaar ononderbroken erkend is in het Vlaamse Gewest, kan, na advies van de erkenningscommissie, een erkenning voor onbepaalde duur worden verleend.

#### Artikel 9

De Vlaamse regering kan, na advies van de erkenningscommissie, de erkenning intrekken of schorsen voor de termijn die zij bepaalt, wanneer de organisaties, bedoeld in artikel 3, de bepalingen van dit decreet overtreden.

#### Artikel 10

§ 1. In de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen wordt een commissie voor de erkenning van sociale werkplaatsen opgericht.

De erkenningscommissie wordt belast met de taak de Vlaamse regering van advies te dienen omtrent de erkenning en omtrent de hernieuwing, schorsing of intrekking van de erkenning.

§ 2. De erkenningscommissie is samengesteld uit :

1° een voorzitter ;

2° een gelijk aantal vertegenwoordigers van de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties ;

3° twee deskundigen die onafhankelijk staan tegenover enerzijds de organisaties die in de erkenningscommissie vertegenwoordigd zijn en anderzijds de organisaties, bedoeld in artikel 3 ;

4° twee ambtenaren van de administratie Werkgelegenheid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter wordt gekozen onder de leden van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen, afwisselend onder de vertegenwoordigers, van de werkgeversorganisaties en van de werknemersorganisaties. Bij afwezigheid van de voorzitter neemt een ander lid van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen het voorzitterschap waar.

De leden van de erkenningscommissie worden door de Vlaamse regering benoemd. De regering bepaalt de nadere regelen betreffende de samenstelling en de werkwijze van de erkenningscommissie.

## HOOFDSTUK IV

## Subsidiëring

## Artikel 11

§ 1. De sociale werkplaatsen kunnen aanspraak maken op de volgende subsidies :

1° een subsidiëring vastgesteld op 686.000 frank op jaarbasis voor elke werknemer. De uitbetaling van deze subsidiëring geschiedt in verhouding tot de duur van de overeenkomst en het arbeidsstelsel gekoppeld aan de gezondheidsindex ; deze subsidiëring geldt ter dekking van de loonkosten van de werknemer en de formatiekosten ;

2° een investeringssubsidie voor onroerende goederen ;

3° een investeringssubsidie voor roerende goederen middels een lening met een intrestvoet, gelijk aan de inflatiecoëfficiënt van het jaar waarin het bedrag moet worden terugbetaald. De lening moet worden terugbetaald volgens de gebruikelijke periodiciteit van afschrijvingen.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de nadere modaliteiten van de, in § 1 bedoelde, financiële tegemoetkomingen.

## HOOFDSTUK V

## Toezicht

## Artikel 12

Onverminderd de rechten en plichten van de officieren van de gerechtelijke politie, oefenen de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren toezicht uit op de toepassing van de bepalingen van dit decreet en van de krachtens dit decreet genomen uitvoeringsbesluiten.

## Artikel 13

De in artikel 12 bedoelde ambtenaren mogen bij de uitvoering van hun opdracht :

1° zonder voorafgaande waarschuwing vrij binnengaan in alle instellingen, gedeelten van instellingen, lokalen of andere werkplaatsen, waar personen tewerkgesteld zijn die onder de toepassing van de bepalingen van dit decreet en van de uitvoeringsbesluiten ervan vallen, evenals in de plaatsen waar diensten worden verstrekt in uitvoering van dit decreet, woningen uitgezonderd ;

2° elk onderzoek, elke controle en enquête instellen en alle inlichtingen inwinnen die zij nodig achten om zich ervan te vergewissen dat de wettelijke en reglementaire bepalingen worden nageleefd.

## Artikel 14

De in artikel 12 bedoelde ambtenaren hebben het recht waarschuwingen te geven en voor de overtreder een termijn te bepalen om zich in orde te stellen.

Zij stellen de overtredingen vast in processen-verbaal. Afschrift daarvan wordt de overtreders, op straffe van nietigheid, toegezonden uiterlijk binnen zeven dagen na vaststelling van de overtreding.

Het proces-verbaal wordt, volgens door de Vlaamse regering vast te stellen voorschriften, overgezonden aan de Vlaamse regering die, overeenkomstig artikel 9 van dit decreet, de erkenning van de betrokken voorzieningen kan intrekken of schorsen.

## HOOFDSTUK VI

### Slotbepaling

#### Artikel 15

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 1996.

Jef SLEECKX

Robert VOORHAMME

Carlos LISABETH

---